

Registratie van verhoren

Citation for published version (APA):

Spronken, T. (1997). Registratie van verhoren. *Delikt en Delinkwent*, 27(10), 1067-1068.

Document status and date:

Published: 01/01/1997

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Het verweer dat de vrijheid van requisitoir met zich meebrengt dat het OM niet in rechte kan worden betrokken voor de daarin ingenomen stellingen wordt door de rechtbank verworpen. De officieren hadden zich moeten realiseren dat de uitlatingen de eer en goede naam van Rammelt in ernstige mate in discrediet zou brengen. De rechtbank is van mening dat de officieren bovendien geen belang hadden bij het doen van de gewraakte mededelingen nu deze geen rechtvaardiging vormden voor hun beslissing de overeenkomst met Karman te sluiten zonder dat hij van rechtsbijstand was voorzien. Zij hadden kunnen volstaan met de mededeling dat Karman vrijwillig afstand van rechtsbijstand had gedaan en vervolgens aan de rechtbank kunnen verklaren waarom zij daarmee in de gegeven omstandigheden genoegen mee konden of moesten nemen.

Registratie van verhoren

De kwaliteit van het politieverhoor en de registratie daarvan is steeds meer een heet hangijzer. De Amsterdamse advocaat N. Meijering heeft naar aanleiding van zijn ervaringen op dit punt onlangs bekendgemaakt dat hij en zijn kantoorgenoten de van een strafbaar feit verdachte cliënten adviseren alleen dan tegenover de politie een verklaring af te leggen, wanneer deze wordt opgenomen op een bandrecorder. Aldus kan worden voorkomen dat de weergave van het verhoor een min of meer drastische vertekening is van wat de verdachte heeft gezegd. Weliswaar wordt de verdachte gevraagd zijn handtekening te plaatsen nadat de opgenomen verklaring hem is voorgelezen, maar dat biedt volgens Meijering onvol-

doende garanties voor een betrouwbare weergave. Dat ligt voor de hand, omdat de verdachte in de verhoorsituatie in de regel zwaar onder druk staat (ook wanneer de politie geen incorrect gedrag te verwijten valt) en de aanwezigheid van een raadsman bij het verhoor nog steeds uitzondering is. Wanneer het gaat om verdachten die de Nederlandse taal niet of onvoldoende machtig zijn wordt de problematiek nog knellender.

De rechtspsycholoog P.J. van Koppen, hoofdonderzoeker bij het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving te Leiden, heeft Meijerings idee ondersteund (Het verhoor moet simpel blijven, Volkskrant maandag 20 oktober 1997). Van Koppen wijst erop dat in Groot-Brittannië al sinds een aantal jaren standaard elk verhoor van de verdachte op de band wordt gezet. Dezelfde suggestie werd ook al in het befaamde boek *Dubieuze Zaken* (1992) gedaan (Van Koppen was daarvan mede-auteur), maar zij stuitte op weerstand en is in ieder geval niet opgevolgd. De ervaringen in Groot-Brittannië hebben uitgewezen dat, anders dan wel wordt gevreesd, deze praktijk niet tot minder bekentenissen leidt maar paradoxaal genoeg wel tot meer veroordelingen: '(...) het heeft voor verdachten geen zin meer om achteraf te klagen dat zij door de politie te veel onder druk zijn gezet'. Inmiddels heeft het Tweede Kamerlid B. Dittrich (D66) gepleit voor opname op videoband (Volkskrant 8 oktober 1997). Volgens Van Koppen is dat voorstel echter om praktische en financiële redenen onhaalbaar. 'De methode van Dittrich zorgt dus voor meer blauw in de verhoorstudio'. Beide heren pleiten overigens voor opneming ook van getuigenverklarin-

gen, waaronder aangiften. Op dit moment worden er trouwens al in zo'n 1000 gevallen per jaar verhoren van aangevers op videoband gezet. Daarbij gaat het om verklaringen van kinderen, meestal van seksueel misbruik, waarbij speciaal getrainde politiemensen worden ingezet. Van Koppen wijst erop dat juist bij kinderen, onder andere wegens hun grotere suggestibiliteit, een zeer exacte registratie van groot belang is.

Pikant is de kritiek die Van Koppen levert op de argumentatie van Ditrach, erop neerkomend dat van belang is niet alleen *wat* iemand zegt, maar ook *hoe* hij het zegt (lichaamstaal). 'Dat is een bekend argument in de rechterlijke macht: men wil getuigen zien om aan hun blauwe ogen of aan hun lichaamstaal te beoordelen of zij de waarheid spreken of niet. Dat is jammer genoeg flauwe kul. Wij weten sinds jaar en dag dat op basis van de manier waarop iemand zich gedraagt en beweegt niet kan worden beoordeeld of hij zit te liegen'. Van Koppen verwijst naar de recente bundel *Het hart van de zaak. Psychologie van het recht*, Deventer (Gouda Quint) 1997, die hijzelf samen met D.J. Hessing en H.F.M. Crombag heeft geredigeerd. Deze bundel is naar de bescheiden mening van uw deelredactie een absolute must (ook) voor de strafrechtelijke advocatuur, omdat hij een handzame 'state of the art' presenteert van de voor de strafrechtspleging relevante rechtspsychologische onderzoeksresultaten. Zo schreef A. Vrij een opstel over het verhoren van de verdachte en bekentnissen (p. 469-492), waarin onder meer de zogenaamde Zaanse verhoormethode wordt gewogen en te licht bevonden (Vrij trad in één van de

zaken waarin deze methode is getoetst als deskundige op).

De opvattingen van Van Koppen en Vrij lijken de betekenis van het onmiddellijkheidsbeginsel op zijn minst sterk te relativiseren. Maar die slotsom is waarschijnlijk te voorbarig. Non-verbale signalen zijn dan wel ongeschikt als indicatoren voor waarheid of leugen, maar zij kunnen in een flitsend spel van vraag en antwoord, waarbij de verdediging een prominente rol kan spelen, wel worden beschouwd als aanknopingspunten voor het dóórvragen op bepaalde punten. Dat kan uiteraard alleen gebeuren in een rechtstreekse confrontatie. Gelukkig huldigt het EHRM getuige o.a. de uitspraak inzake Van Mechelen e.a. tegen Nederland nog steeds dezelfde opvatting (zie DD 27 (1997), p. 703 e.v. en p. 714 e.v.)

Opnemen telefoongesprekken advocaten in penitentiaire inrichtingen

Naar aanleiding van klachten dat in een aantal penitentiaire inrichtingen telefoongesprekken tussen advocaten en gedetineerden digitaal werden geregistreerd, heeft de NOV a bij het ministerie van Justitie aangedrongen op garanties voor het waarborgen van de vertrouwelijkheid van deze gesprekken. De digitale registratie is daarop in alle desbetreffende inrichtingen gestaakt. Op 5 september 1997 heeft de NOV a een gesprek gevoerd met het ministerie van Justitie om dergelijke praktijken in de toekomst te voorkomen. Afsproken is dat in iedere penitentiaire inrichting een voorziening is of zal worden getroffen in die zin dat via een aparte lijn, die niet kan worden afgeluisterd, met advocaten kan worden gebeld. Intus-